

У пяцёрцы наймацнейшых

Штогод гэтай сыравіны здабываецца каля 2,5 мільёна тон, і па гэтым паказчыку краіна займае 4-е месца ў свеце. Потым з торфу вырабляецца больш за 1 млн тон прадукцыі паліўнага прызначэння. Гэта брыкеты, тарфяная сушанка і кускавы торф. Таксама здабываецца і больш за 100 тысяч тон прадукцыі няпаліўнага прызначэння.

«Торфам замяшчаецца 450 мільёнаў кубічных метраў імпартнага прыроднага газу, а яго доля ў мясцовых відах паліва складае 15 працэнтаў», — растлумачыў Аляксей Кушнарэнка. А за газ нам давалася б аддаць прыкладна 65 мільёнаў долараў валютай. Пры захаванні цяперашніх аб'ёмаў здабычы дадзенай сыравіны спажывцам яго хопіць больш чым на 100 гадоў.

Дзякуючы падтрымцы дзяржавы рэалізавана праграма «Торф» і праведзена мадэрнізацыя ўсёй галіны. Перапрацоўчыя заводы — сучасныя, дынамічныя прадпрыемствы, прадукцыя якіх запатрабавана прамысловасцю, сістэмай жыллёва-камунальнай гаспадаркі, энергетыкай, самім насельніцтвам. У краіне іх 19, адзін з іх займаецца выпускам абсталявання і тэхнікі для тарфяной прамысловасці.

Буякі ў трэндзе

У якасці прыкладу паспяховага развіцця галіны Аляксей Кушнарэнка прывёў торфабрыкетны завод «Бярэзінскае» УП «Мінск-аблгаз». Гэтае прадпрыемства было створана ў 1966-м. У перыяд з 2008 па 2013 год былі праведзены дзве чаргі рэканструкцыі завода, выканана будаўніцтва новых палёў здабычы торфу, зробленая рэканструкцыя вузкакалейнай чыгункі. Потым быў цалкам абноўлены аўтапарк тэхнікі і абсталявання, прызначаных для здабычы торфу і дастаўкі яго спажывцам. Сёння на прадпрыемстве працуе 70 чалавек. Штогод здабываецца 60 тысяч тон торфу і вырабляецца 30 тысяч тон торфабрыкетаў.

Характэрна тое, што практычна ўся тэхніка тут айчынай вытворчасці. Выключэнне складае машына па ўзняцці торфу, ды і ў той айчыны рухавік. Сыравіннай базай прадпрыемства з'яўляецца тарфяное радовішча «Іванаўскае», якое знаходзіцца ў Мінскай

вобласці. Прадпрыемства займаецца «збіраннем» фрэзернага торфу для вытворчасці паліўных брыкетаў. Вельмі арыгінальна на заводзе ажыццяўляюць сушку вільготнага торфу. Для гэтага выкарыстоўваецца труба, у якой сушка вядзецца дымавымі газамі, а ў якасці цепланосбіта служыць фрэзерны торф.

Для павышэння эфектыўнасці завод збіраецца інвеставаць свае сродкі ў некалькі перспектывных кірункаў. Плануецца арганізаваць распрацаваную лагістыку паставак паліўнага торфу на розныя цеплакрыніцы краіны, а таксама пачаць выраб паліўных драўняных пелет.

Галоўнай «фішкай» павінен стаць ягадны кірунак. Тут збіраюцца наладзіць вырошчванне на выбылых з прамысловай эксплуатацыі плошчах радовішча «Іванаўскае» буякоў. Дарэчы, сёлета першыя ягадныя палеткі пачалі актыўна пладаносіць.

Развіваць не толькі ягадную тэму на добрых землях — чаму б і не? Цяпер кіраўніцтва завода плануе развіваць садаводчы кірунак.

Брыкет, пажыўныя грунты і... актывізаваны вугаль

Намеснік генеральнага дырэктара «Белпалівагаза» Валерый КАВАЛЁЎ агучыў цікавыя лічбы. Аказваецца, паліўнымі брыкетамі ацяпляецца каля 120 тысяч дамоў, што робіць прадукт сацыяльна значным. У галіне працуе больш за 4,5 тысячы чалавек, а ў пасёлках, для якіх торфапрадпрыемствы з'яўляюцца горадаўтваральнымі, жывуць больш за 30 тысяч чалавек.

Тарфяны брыкет карыстаецца попытам і за мяжой. У Расію, Украіну, Швецыю, Літву і іншыя краіны летась экспартавана 120 тысяч тон брыкету на 5,9 мільёна долараў.

ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ ТОРФУ

Краіны Еўрасаюза спыняюць выкарыстанне гэтага віду паліва. Таму з мэтай дыверсіфікацыі экспарту наладжаны выпуск драўняных брыкетаў на базе Старобінскага торфабрыкетнага завода. Тэхналогіі, якія выкарыстоўваюць на заводзе, дазваляюць прэсаваць пілавінне. У першым паўгоддзі пастаўлена 3900 тон драўнянага брыкету ў Швецыю, вядуцца перагаворы па заключэнні кантракту на тры гады.

Таксама экспертна арыентаванай з'яўляецца вытворчасць пажыўных грунтоў, кіпаванага верхавога торфу і торфу для кампаставання ў сельскай гаспадарцы — усяго каля 100 тысяч тон у год. Пры гэтым 75 % беларускай прадукцыі рэалізуецца ў 23 краіны свету. Варта адзначыць, што ў апошнія тры гады экспарт верхавога торфу (грунту) перавышае экспарт брыкету ў грашовым эквіваленце.

З 2017 па 2019 год з удзелам Міністэрства энергетыкі рэалізаваны чатыры праекты па будаўніцтве і рэканструкцыі кацельняў сістэм ЖКГ, якія выкарыстоўваюць фрэзерны торф як паліва. Да канца гэтага года кацельні ў Крупках, Стоўбцах, Слуцку будуць пераведзеныя з прыроднага газу на фрэзерны торф. У перспектыве разглядаецца тэхнічная магчымасць такога пераводу яшчэ дзевяці кацельняў.

Штогод скарачаецца спажыванне насельніцтвам тарфянога брыкету. Яшчэ пяць гадоў таму набывалася каля 600 тысяч тон брыкету, сёння — толькі 350 тыс. тон. «Таму мы рэалізуем новыя праекты і асвойваем выпуск новых відаў прадукцыі. Акрамя таго, выкарыстанне торфу ў якасці паліва на нашых цэментных заводах — гэта магчымасць забяспечыць загрузку магутнасцяў прадпрыемстваў», — адзначыў Валерый Кавалёў.

Сумесна з Акадэміяй навук спецыялісты галіны працягваюць стварэнне актывізаванага вугалю на базе торфу. У нас ёсць

асаблівы торф, якім цікавяцца эксперты з іншых краін. Напрыклад, у Расіі з нашага торфу зробленая партыя актывізаванага вугалю для фільтрацыі сцёкавых вод і паветраных мас. Выраблена 240 кілаграмаў такога рэчыва, яно аддадзена на выпрабаванні на прадпрыемствы сталічных водаканалаў. Перш чым перайсці на стадыю доследна-прамысловай вытворчасці актывізаванага вугалю, вывучаюцца попыт і рынкі быту. Для лячэбных мэт маецца на ўвазе вопыт спецыялістаў з Чэхіі — выкарыстанне торфу ў якасці дабавак у ванны ў лячэбных санаторыях.

Па шляху дыверсіфікацыі

Наша краіна — адна з самых газіфікаваных краін у СНД. Узровень газіфікацыі кватэр перавышае 81 %, у сельскай мясцовасці — 44,8 %. На тэрыторыі краіны пракладзена 63 тысячы кіламетраў газавых сетак, пры гэтым карыстацца блакітным палівам могуць усе 115 гарадоў рэспублікі, усе 118 раённых цэнтраў, больш за 3 тысячы сельскіх населеных пунктаў.

Фота БелТА.

Для нашай краіны заўсёды была важная дыверсіфікацыя энергарэсурсаў. «Мы інтэнсіўна ўкараняем мясцовыя віды паліва: першапачаткова гэта быў торф, цяпер вырабляем брыкеты з драўніны, пасля запуску БелАЭС з'явіцца магчымасць выкарыстання электраэнергіі, — адзначыла намеснік міністра энергетыкі Вольга ПРУДНІКАВА. — Так мы шукаем варыянты замяшчэння імпартаванага прыроднага газу. Важна, каб у нашых спажывцоў быў доступ да ўсіх энергарэсурсаў і магчымасць іх бяспечнага выкарыстання. Цяпер на БелАЭС рыхтуецца да запуску першы энергаблок, паліва ўжо загрузана. Гэта сур'ёзны крок для ўсёй галіны. Мадэрнізацыя паліўна-энергетычнага комплексу Беларусі будзе працягвацца».

Сяргей КУРКАЧ.

Меркаванне

«Змены не павінны адбывацца пад ціскам, праз вуліцу»

«Шлях па змене грамадска-палітычнага ладу дзяржавы праз вуліцу — контрпрадуктыўны і накіраваны на падрыў суверэннасці і незалежнасці

Беларусі», — лічыць старшыня Пастаяннай камісіі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Савета Рэспублікі Сяргей СІВЕЦ.

Фота БелТА.

На яго думку, падзеі, якія адбыліся за апошнія тыдні ў нашай краіне, многія палітолагі і эксперты характарызуюць як спробу дзяржаўнага перавароту, «каляровую рэвалюцыю» ці гібрыдную вайну. Сапраўды, усё тое, што адбываецца і ўнутры краіны, і за яе межамі практычна з пачатку электаральнай кампаніі па выбарах Прэзідэнта мае прыкметы грубага і непрыкрытага ўмяшання ў справы суверэннай і незалежнай дзяржавы з боку сумежных краін, перш за ўсё Польшчы і прыбалтыйскіх дзяржаў. На працягу ўжо некалькіх месяцаў не спыняецца інфармацыйна-прапагандысцкі ціск на грамадзян нашай краіны і органы дзяржаўнай улады і кіравання, праваахоўныя органы, мэтаў якога з'яўляецца дэстабілізацыя грамадска-палітычнай сітуацыі ў краіне, параліч улады і ў канчатковым выніку ўнясенне і паглыбленне расколу ў беларускім грамадстве, а таксама гвалтоўны злом існуючага дзяржаўнага ладу.

Вядомыя Telegram-каналы і іншыя інфармацыйныя рэсурсы, якія знаходзяцца на тэрыторыі названых вышэй краін і фінансуюцца імі, старанна і мэтанакіравана раздзімаюць сацыяльна-палітычны канфлікт у беларускім грамадстве, заклікаюць да псіхалагічнага і фізічнага ціску на прадстаўнікоў органаў правапарадку, дзяржаўных служачых, дэпутатаў, педагогаў, супрацоўнікаў афіцыйных сродкаў масавай інфармацыі.

Рухаючай сілай пратэстаў на дадзеным этапе выступленняў архітэктары беламайдана абралі моладзь, што ўспываецца ў класічны алгарытм ажыццяўлення «каляровай рэвалюцыі» (дастаткова ўспомніць «бульдозерную рэвалюцыю» ў Югаславіі, «рэвалюцыю ружаў» у Грузіі, «аранжавую рэвалюцыю» ва Украіне і г. д.). Гэтая частка грамадства максімальна схільная да інфармацыйнага ўплыву і каардынацыі праз інтэрнэт. Менавіта маладзёжнае асяроддзе як аголены нерв рэагуе на распаўсюджванне навін (часта адкрыта фэйкавых, якія не адпавядаюць рэчаіснасці), якія дыскрэдытуюць дзеючую ўладу і падахвочваюць да пратэстаў і супрацьстаяння з ёй.

Выходзячы з пратэстных акцый, маладыя людзі ў большасці сваёй шчыра перакананыя, што сваімі дзеяннямі, у тым ліку тымі, якія парушаюць заканадаўства і грамадскі парадак, яны становяцца на абарону ідэалаў дэмакратыі, правоў і свабод чалавека, выступаюць супраць дыктатуры і несправядлівасці. У рэальнасці ж яны выступаюць аб'ектам маніпуляцыі з боку ідэолагаў і сцэнарыстаў чарговай «каляровай рэвалюцыі», закліканай ажыццявіць дэмантаж існуючага дзяржаўнага і палітычнага ладу і забяспечыць неканстытуцыйную перадачу ўлады палітычнай сіле, якая падкантрольная і знаходзіцца ў поўнай залежнасці ад вонкавага ўплыву. Гісторыя ўсіх без выключэння «каляровых рэвалюцый», якія адбыліся з канца XX стагоддзя і па сённяшні дзень, сведчыць аб дэструктыўным характары іх наступстваў як для дзяржавы, так і для яе грамадзян: грамадства апускаецца ў асяроддзе палітычнай турбулентнасці і бясконцай барацьбы за ўладу, як правіла, паміж радыкальна настроенымі палітычнымі сіламі, адбываецца злом сацыяльна-эканамічнай сістэмы, і тысячы людзей аказваюцца без крыніц і сродкаў да існавання, дзяржава становіцца няздольнай выконваць умовы сацыяльнага кантракту ў адносінах да неабароненых слаёў насельніцтва (непрацаздольныя, асобы з абмежаванымі магчымасцямі, сіроты, шматдзетныя сем'і і г. д.). Прыкладаў гэтаму нямала, у тым ліку і на постсавецкай прасторы.

Рэспубліка Беларусь, безумоўна, будзе мяняцца, і яна ўжо змяняецца разам з усім прагрэсіўным чалавецтвам. Але змены гэтыя не павінны адбывацца пад ціскам, праз вуліцу, праз злом усяго таго, што стваралася намаганнямі людзей сярэдняга і старэйшага пакаленняў на працягу трох дзясяткаў гадоў. Перамены маюць быць накіраваныя на захаванне, развіццё і ўмацаванне беларускай дзяржаўнасці на аснове новага грамадскага дагавору, які адлюстроўвае інтарэсы большасці грамадзян нашай краіны, які будзе распрацаваны і прыняты ў бліжэйшы час у рамках канстытуцыйна-прававой рэформы. Менавіта ў гэтым заключаецца цывілізаваны падыход да вырашэння назапашаных у грамадстве праблем, які даасць магчымасць эфектыўна супрацьстаяць сцэнарыю «каляровай рэвалюцыі» па развалу дзяржавы і ў той жа час дазволіць перайсці нашай краіне на новы эвалюцыйны ўзровень свайго грамадска-палітычнага развіцця.